

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **D. V. T.**, zastoupeného Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Praha 1, Opletalova 25, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Praha 3, Olšanská 2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 7. 6. 2019, č. j. 4 A 27/2019 – 38, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se nepřiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojí svou kasační stížností proti shora označenému rozsudku (dále jen „napadený rozsudek“), kterým Městský soud v Praze zamítl jeho žalobu proti rozhodnutí žalované ze dne 29. 4. 2019, č. j. CPR-36821-3/ČJ-2018-930310-V241, jímž bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Policie ČR, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort, ze dne 20. 10. 2018, č. j. KRPA-236133-51/ČJ-2018-000022. Posledně uvedeným rozhodnutím bylo stěžovateli uloženo dle § 119 odst. 1 písm. c) bodu 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), správní vyhoštění a stanovená doba, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států EU v délce 1 roku. Kasační stížnost stěžovatele byla spojena s návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ve smyslu § 107 soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), jehož odůvodnění jmenovaný k výzvě zdejšího soudu doplnil podáním ze dne 5. 8. 2019.

[2] V rámci něj stěžovatel nejprve připustil, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je svou povahou mimořádným opatřením, avšak dle jeho mínění může být v dané věci výhradním prostředkem, jak dosáhnout toho, aby konečný úspěch ve věci nebyl jen formální, ale i faktický. Dále stěžovatel ve svém návrhu citoval z rozhodnutí zdejšího soudu, jmenovitě z usnesení ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011 – 100 (věnující se otázce přiznání odkladného účinku kasační stížnosti v případě, kdy cizinec pozbude pobytového oprávnění, a taktéž významu tohoto institutu pro právo stěžovatele na spravedlivý proces), a z usnesení ze dne 6. 12. 2005, č. j. 2 Afs 77/2005 – 96 (otázka působení odkladného účinku přiznaného kasační stížnosti vůči správnímu rozhodnutí). V jejich kontextu potom uvedl, že nepřiznáním odkladného účinku

by mu bylo znemožněno legálně pobývat na území ČR a osobně se účastnit řízení, nebo se osobně radit se svým zástupcem a dávat mu pokyny pro další postup, čímž by byla závažně narušena jeho procesní práva.

[3] V další části svého podání stěžovatel poukázal na samotný předmět řízení s tím, že mu správním orgánem I. stupně bylo zrušeno povolení k trvalému pobytu, kterým disponoval od roku 2003, přičemž za uvedenou dobu mu na území ČR vznikly významné ekonomické a sociální vazby, a to rovněž s jinými národnostními skupinami než občany ČR. Zdůraznil dále, že dokud mu to situace dovoľovala, živil se jako živnostník a platil daně. Namítl, že správní orgány i městský soud nedostatečně komplexně posoudili jeho „*rodinné i jiné situace*“, jeho kasační stížnost je proto důvodná, přičemž by však bez přiznání odkladného účinku jak v této věci, tak v paralelně vedeném řízení ve věci zrušení trvalého pobytu, pozbylo její projednání téměř významu. Musel by totiž opustit ČR, kde měl dosud „*nejvyšší pobytové oprávnění*“, má zde domov, družku a dceru. Dle zkušenosti jeho právního zástupce je přitom vycestování do Vietnamu za účelem vyřízení nového pobytového oprávnění otázkou přinejmenším měsíců, během nichž by byla rodina stěžovatele, jež na něj má nápravný účinek, pravděpodobně zasažena, s možností neobnovitelného rozvratu. Přiznání odkladného účinku může dle stěžovatele alespoň zmírnit intenzitu zásahu, které má jednání správních orgánů do jeho života a ochránit jeho vazby na ČR do doby rozhodnutí o kasační stížnosti. Zdůraznil, že tak nepochybně jde o nepoměrně větší újmu, než jaká může přiznáním odkladného účinku vzniknout jiným osobám, přičemž mu není známo, že by jeho přiznání bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[4] Stěžovatel svou argumentaci dále rozvedl poukazem na skutečnost, že na území ČR má rodinné zázemí v podobě společné domácnosti sdílené s družkou X a nezletilou dcerou X (nar. X), která je navíc ve věku, kdy by ji absence otce nenávratně poznamenala, tím spíše, pokud by měl, byť na krátkou dobu, odjíždět a opětovně se vracet „*tak jako se stalo v důsledku výkonu trestu*“. Zbavení stěžovatele možnosti osobně bojovat o zachování pobytového oprávnění by bylo zásahem do fungování celé rodiny, která již byla potrestána výkonem jeho trestu a s ním spojenou stigmatizací. Stěžovatel dále připomněl, že přiznáním odkladného účinku není předjíháno rozhodnutí ve věci samé (usnesení zdejšího soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005 – 76), při současném zdůraznění, že v některých případech jde o výhradní prostředek, jak dosáhnout toho, aby konečný úspěch ve věci nebyl jen formální, ale i faktický (usnesení Městského soudu v Praze ze dne 7. 2. 2013, č. j. 11 A 185/2012 – 52).

[5] Nad rámec již uvedeného stěžovatel dále doplnil, že výkon správního rozhodnutí by pro něj znamenal zásadní újmu též z důvodu, že mimo území ČR nemá již žádné příbuzné. Nucené vycestování by tedy představovalo citlivý zásah do jeho rodinného a soukromého života, zcela nepřiměřený důvodům vycestování. V důsledku vysokých finančních nákladů na vycestování by újma jemu způsobená potom ještě vzrostla. Tím spíše měl-li by vycestovat i s družkou a dcerou, což však není jisté, neboť vytržení dcery z její sociální skupiny by ji vzhledem k věku mohlo vážně poznamenat. Dodal, že právě sociální prostředí bylo pro dceru klíčové pro překonání „*období absence otce na území České republiky*“, přičemž ji rovněž její matka (družka stěžovatele) nebrala v kratších intervalech do věznice, kde by se s ním mohla setkat. Stěžovatel rovněž uvedl, že po mnohaletém pobytu v ČR nemá v zemi původu prakticky žádné zázemí, tedy kam se vrátit. Svůj návrat do doby pravomocného rozhodnutí o kasační stížnosti označil za prakticky vyloučený, a to s ohledem na praktické problémy spojené s podáváním žádosti o udělení víz a jeho trestní minulost. Taktéž opětovně připomněl, že nepřiznání odkladného účinku by bylo na újmu jeho právu na spravedlivý proces.

pokračování

[6] Závěrem svého podání stěžovatel v kontextu zmíněných meritorních argumentů poznamenal, že vedou k závěru, že správní rozhodnutí, a jeho aprobeace správním soudem, je v rozporu s právními předpisy i judikaturou Nejvyššího správního soudu, přičemž představuje též zneužití správního uvážení v podobě libovůle správního orgánu. Doplnil, že zrušení správního rozhodnutí v obvyklých lhůtách by při nepřiznání odkladného účinku znamenalo jeho odtržení od rodinných a sociálních aktivit, v čemž spatřuje nenahraditelnou újmu. Zopakoval rovněž své tvrzení o absenci zázemí v domovském státě, finanční náročnosti vycestování a pobytu v zemi původu, to vše za situace, kdy dle jeho mínění veřejný zájem takový postup nevyžaduje. Nepřiznání odkladného účinku by tedy znamenalo nepřiměřený zásah do práva na soukromý a rodinný život stěžovatele i jeho rodiny, stejně jako do jeho práva na spravedlivý proces. V nutnosti opustit území ČR před rozhodnutím o kasační stížnosti, se všemi negativními důsledky z toho vyplývajícími, lze dle stěžovatele spatřovat nepoměrně větší újmu na jeho straně, než jaká může přiznáním odkladného účinku vzniknout jiným osobám, přičemž nebude-li dán rozpor s důležitým veřejným zájmem, jsou dle jeho mínění splněny zákonné předpoklady pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[7] Žalovaná se k návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nevyjádřila.

[8] Nejvyšší správní soud úvodem předesílá, jak připustil sám stěžovatel, že institut odkladného účinku má zcela mimořádnou povahu. Kasační stížnost proti rozhodnutí soudu ve správním soudnictví není řádným opravným prostředkem, u nějž by bylo možno odkladný účinek bez dalšího očekávat. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti odnímá Nejvyšší správní soud před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocnému rozhodnutí krajského soudu, na které je jinak třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, není-li následně zákonným postupem zrušeno; tento postup proto musí být vyhrazen jen pro výjimečné případy.

[9] Podle ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s. platí, že *soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem* (toto ustanovení se užije přiměřeně v řízení o kasační stížnosti – viz § 107 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud při rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku tedy reflektuje na jedné straně hledisko *veřejného zájmu*, při současném porovnání *újmy stěžovatele* (nebude-li odkladný účinek přiznán), s možnou *újmou, která by mohla vzniknout jiným osobám* (bude-li odkladný účinek přiznán), jako hledisko druhé. K přiznání odkladného účinku může tedy kasační soud přistoupit teprve poté, osvědčí-li stěžovatel, že jeho újma, jako důsledek nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti, by byla nepoměrně větší oproti případné újmě jiné osoby, bylo-li by takovému návrhu vyhověno, a současně teprve poté, co vyloučí kolizi odkladného účinku s důležitým veřejným zájmem.

[10] Důvody existence nepoměrně větší újmy stěžovatele oproti jiným osobám jsou zásadně individuální a jsou také závislé na osobě a situaci stěžovatele. Povinnost tvrdit a prokázat vznik újmy má proto stěžovatel zpravidla poukazem na konkrétní skutkové okolnosti případu. Pokud jde o splnění druhého zákonného předpokladu, tj. že přiznání odkladného účinku není v rozporu s veřejným zájmem, soud vychází z povahy věci, z obsahu spisového materiálu, případně z vyjádření účastníků řízení o kasační stížnosti. Rozhodnutí o odkladném účinku je rozhodnutím předběžné povahy, kterým Nejvyšší správní soud nijak nepředjímá (ani nemůže předjímat) výsledek meritorního posouzení věci.

[11] Stěžovatel svůj návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti odůvodnil narušením práva na spravedlivý proces, ekonomických a sociálních vazeb, které má ve vztahu k území ČR (k jiným národnostním skupinám, družce a jejich společné dceři), délkou období k vyřízení nového pobytového oprávnění, kdy by jeho absence mohla vést k rozvrácení rodiny a poznamenání nezletilé dcery, na níž měl vliv již výkon jeho trestu. Namítl též absenci zázemí v zemi původu a vysokou finanční náročnost vycestování. To vše při tvrzené absenci rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[12] Nejvyšší správní soud úvodem podotýká, že v rámci rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti není možné posuzovat argumenty meritorní povahy, jimiž stěžovatel zpochybňuje zákonitost samotného správního rozhodnutí o vyhoštění, respektive napadeného rozsudku. Úkolem soudu je toliko zhodnotit naplněnost podmínek vymezených § 73 odst. 2 s. ř. s., aplikovanému za použití § 107 s. ř. s., jak byly rozebrány v bodech 9 a 10 tohoto usnesení. Nad rámec tohoto účelu proto zdejší soud k meritorním argumentům stěžovatele nepřihlížel.

[13] V souladu s výše řečeným potom zdejší soud připomíná, že je to stěžovatel, koho stíhá povinnost tvrdit a prokázat možný vznik újmy na jeho straně ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. V této souvislosti je třeba nejprve poznamenat, že Nejvyšší správní soud tak nemohl při rozhodování o návrhu stěžovatele přihlídnout k jeho tvrzení o nutnosti zohlednění, respektive o narušení sociálních vazeb „s jinými národnostními skupinami, než jsou občané České republiky“, stejně jako k „významným ekonomickým vazbám“, neboť postrádají jakoukoli bližší konkretizaci hrozící újmy. Podporuje-li stěžovatel dále svou žádost tvrzením, že v zemi původu nemá žádné zázemí, respektive mimo území ČR žádné příbuzné, odporují tato jeho tvrzení obsahu spisového materiálu. V rámci svého výslechu totiž sám uvedl, že má ve Vietnamu rodiče, sestru a bratra, s kterými je v telefonickém kontaktu, případně prostřednictvím sociálních sítí, a že v případě návratu může bydlet v rodinném domě u rodičů (viz protokol o výslechu účastníka ze dne 30. 6. 2018, č. j. KRPA-236133-17/ČJ-2018-000022; dále jen „Protokol“). Posledně uvedená okolnost současně relativizuje stěžovatelův další argument v podobě vysoké finanční náročnosti vycestování, kterou spojuje mj. s náklady na pobyt v zemi původu. Je zřejmé, že vycestování z ČR bude z logiky věci spojeno s určitými náklady, avšak sama o sobě tato skutečnost není způsobilá naplnit s dostatečnou intenzitou pojem újmy ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. Zcela odhlédnout konečně v této souvislosti nelze ani od stěžovatelova vyjádření v rámci zmíněného výslechu; „peníze na pobyt i vycestování mám“ (viz Protokol).

[14] Rovněž v případě tvrzení stěžovatele o újmě v podobě narušení jeho rodinného života, ve smyslu soužití s družkou a jejich společnou dcerou, nebude-li odkladný účinek kasační stížnosti přiznán, vyšel zdejší soud z obsahu napadeného rozsudku, respektive spisového materiálu. Z něj vyplývá, že tyto sice mají povolený trvalý pobyt na území ČR, avšak pobývají převážně v Německu (viz bod 17 napadeného rozsudku, shodně též obsah Protokolu). Ačkoliv přitom Nejvyšší správní soud nepřehlédl, že stěžovatel uvedený závěr v rámci své žaloby obecně zpochybnil, především právě odkazem na skutečnost, že jmenované mají povolený trvalý pobyt na území ČR, platí, že své tvrzení obsažené v žádosti o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, totiž o existenci společné domácnosti, již má údajně se svou družkou a dcerou sdílet, žádným způsobem nedoložil.

[15] Nejvyšší správní soud neshledal případným ani stěžovatelův argument, že jeho rodina již byla „potrestána“ a „stigmatizována“ výkonem jemu uloženého trestu. Z obsahu správního spisu vyplývá, že stěžovatel byl rozsudkem Krajského soudu v Plzni ze dne 21. 1. 2016,

pokračování

sp. zn. 2 T 3/2015, ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 4. 2016, sp. zn. 12 To 24/2016, pravomocně odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 2 let a k peněžitému trestu ve výši 45.000 Kč za spáchání přečinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů. Na základě rozhodnutí Okresního soudu v Chomutově ze dne 5. 6. 2017, sp. zn. 52 PP 84/2017, které nabylo právní moci téhož dne, byl potom podmíněně propuštěn z výkonu trestu odnětí svobody se zkušební dobou v délce 2 let. Namítá-li tedy stěžovatel na podporu svého návrhu, že jeho rodina již byla „*potrestána*“ výkonem jemu uloženého trestu, případně že tímto již byl narušen jeho vztah k dceři, nelze než konstatovat, že takovéto odloučení od rodiny mělo základ jen a pouze v trestném jednání stěžovatele, za které byl pravomocně postižen. Ve spojení s naznačeným převažujícím pobytem družky a dcery stěžovatele v Německu, respektive za současné absence jakéhokoli důkazu svědčícího o existenci jím dovolávaného sdílení společné domácnosti s těmito osobami, má Nejvyšší správní soud za to, že odloučení stěžovatele během výkonu trestu odnětí svobody naopak nasvědčuje závěru, že jeho kontakt se jmenovanými není intenzivní.

[16] Zdejší soud proto v tomto bodě uzavírá, že neoznačil-li a nepředložil-li stěžovatel k prokázání svých tvrzení o zmíněných soukromých poměrech, s nimiž spojuje hrozbu újmy, ve smyslu shora řečeného vůbec žádné důkazní prostředky, a to ačkoliv byl v rámci výzvy k doplnění svého návrhu na přiznání odkladného účinku poučen, že povinnost tvrdit a osvědčit možný vznik újmy leží na něm (srov. bod 6 usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2019, č. j. 3 Azs 254/2019 – 9), nenaplnuje samo jeho tvrzení o narušení rodinných vazeb, respektive negativních dopadech na jeho nezletilou dceru, bude-li nucen při nepřiznání odkladného účinku opustit území ČR, předpoklad újmy obsažený v § 73 odst. 2 s. ř. s.

[17] Jedná-li se konečně o stěžovatelův odkaz na usnesení ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011 – 100, z něhož dovozuje, že by měl být jeho kasační stížnosti odkladný účinek přiznán s ohledem na jeho právo na spravedlivý proces, které zahrnuje též právo vystupovat v řízení před soudem osobně a být v kontaktu se svým zástupcem, Nejvyšší správní soud ani toto jeho tvrzení neshledal dostatečným pro osvědčení hrozící újmy dle citovaného ustanovení. Jak Nejvyšší správní soud ve své rozhodovací činnosti již opakovaně vyslovil, platí, že v žádosti o přiznání odkladného účinku je nutné vylíčit individualizované a závažné okolnosti, které mimořádně vyloučení účinků pravomocného rozhodnutí odůvodňují; nelze pouze obecně argumentovat právem na spravedlivý proces (viz např. usnesení ze dne 6. 1. 2016, č. j. 2 Azs 271/2015 – 32, nebo ze dne 27. 9. 2017, č. j. 6 Azs 261/2017 – 25). Ze shora uvedeného přitom vyplývá, že kromě obecné argumentace svým právem na spravedlivý proces žádný další dostatečně konkretizovaný a podložený důvod pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti stěžovatel nenabídl. Za této situace Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že samotné právo stěžovatele účastnit se osobně řízení o kasační stížnosti či být v kontaktu se svým zástupcem, pro přiznání odkladného účinku nepostačuje. Konečně nelze pominout ani tu skutečnost, že se stěžovatel díky zastoupení advokátem a možnosti využití moderních komunikačních prostředků bude moci podílet na probíhajícím řízení o kasační stížnosti, jakkoli s určitými dílčími omezeními, i v případě nuceného opuštění území ČR.

[18] Nejvyšší správní soud uzavírá, že stěžovatel neprokázal, že by mu v případě nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti hrozila újma, jež by v kontextu mimořádné povahy tohoto opatření odůvodňovala jeho uplatnění. Skutečnost, že stěžovatel bude muset v souvislosti s opuštěním území ČR vynaložit určité finanční prostředky, případně že obstarání nového

pobytového oprávnění bude spojeno s určitou časovou prodlevou, není sama o sobě pro účely přiznání odkladného účinku dostatečná, neboť uvedené důsledky jsou z povahy věci rozhodnutí o správním vyhoštění vlastní. Přijetí opačného výkladu by ve svém důsledku vedlo k automatickému přiznávání odkladného účinku kasačním stížnostem v případech, kdy by předmětem řízení bylo právě rozhodnutí ukládající cizinci správní vyhoštění. Měl-li by zákonodárce v úmyslu docílit takového výsledku, nepochybně by v těchto případech přiznal odkladný účinek kasační stížnosti přímo ze zákona, jako tomu učinil u žalob proti tomuto typu rozhodnutí (srov. § 172 odst. 3 zákona o pobytu cizinců).

[19] Za uvedených okolností se již Nejvyšší správní soud nezabýval otázkou možného rozporu přiznání odkladného účinku s důležitým veřejným zájmem, neboť již první podmínku předpokládanou § 73 odst. 2 s. ř. s. neshledal za naplněnou. Uvádí-li však stěžovatel, že mu „*není známo, že by případné přiznání odkladného účinku bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem*“, je možné toliko pro doplnění poukázat na jeho pravomocné odsouzení za přečin podle § 283 odst. 1 trestního zákoníku (viz bod 15 tohoto usnesení), kdy by tak bylo namístež zvažovat, zda jeho další pobyt na území ČR nepředstavuje ohrožení důležitého veřejného zájmu spočívajícího v ochraně společnosti před kriminalitou či jiným společensky nebezpečným jednáním.

[20] S ohledem na uvedené důvody Nejvyšší správní soud podle § 107 s. ř. s., ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s., kasační stížnosti odkladný účinek nepřiznal. Platí přitom, že zdejší soud tímto usnesením žádným způsobem nepředjímá, jak rozhodne ve věci samé.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. srpna 2019

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu